

**בבית-המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**

**בג"ץ 2412/23
בג"ץ 2466/23**

התנועה למען איכות השלטון בישראל
באמצעות ב"כ עוה"ד אליעד שרגא ואח'
מרחי יפו 208 ירושלים, ת.ד. 36054, 9136001
טל': 02-5000073 ; פקס: 02-5000076

**ה ע ו ת ר ת
בבג"ץ 2412/23**

1. חה"כ עודד פורר
2. סיעת ישראל ביתנו בכנסת ה-25
3. מפלגת ישראל ביתנו

באמצעות ב"כ עוה"ד איתן הברמן
שרקון בן עמי אשר ושות', עו"ד
רח' בר כוכבא 23, בני ברק 5126002 (בניין וי-טאוור קומה 6)
טלפון: 03-5662808 ; פקס: 03-5662801 ; סלולרי: 054-7777690 ;
דואל: citan.h@ebalaw.co.il

**ה ע ו ת ר י ם
בבג"ץ 2466/23**

- נ ג ד -

1. הכנסת

באמצעות הלשכה המשפטית של הכנסת
משכן הכנסת, קריית בן גוריון ירושלים, 9195016
טלפון: 02-6408650 ; פקס: 02-6496801

2. ראש הממשלה

על ידי ב"כ עו"ד מיכאל ראבילו ואח'
מהגן הטכנולוגי, מלחה, מנחת בנין מס' 1, ירושלים
טל': 02-6490649, פקס: 02-6490659

3. היועצת המשפטית לממשלה

באמצעות פרקליטות המדינה
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים 91010
טל': 073-3925511 ; פקס: 02-6467001

ה מ ש י ב י ם

בקשה מטעם המשיבה 1

להגשת תגובה מקדמית משלימה בכתב לאחר הדיון, ככל שיהיה צורך בכך

1. עניינן של העתירות שבכותרת, בחוק-יסוד: הממשלה (תיקון מס' 12) (להלן: **חוק היסוד המתקן**).

2. ביום 25.7.23 הוגשו תגובות המשיבים לעתירות, כדלהלן:

- המשיבה 1 (להלן: **הכנסת**) פרסה בתגובתה בפני בית המשפט הנכבד את הטענות להוכחת תוקפו של חוק היסוד המתקן, כמצות סעיף 17(ג1) לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994, וביקשה מבית המשפט הנכבד לאמצן ולדחות את העתירות;
  - המשיב 2 (להלן: **ראש הממשלה**) טען בתגובתו שדין העתירות להידחות;
  - והמשיבה 3 (להלן: **היועצת המשפטית לממשלה**) טענה בתגובתה כי יש להכריז על בטלותו של חוק היסוד המתקן וכי דין העתירות להתקבל.
3. לא ניתן להפריז בתקדימיות שבעמדת היועצת המשפטית לממשלה, וזאת בשני היבטים. **הראשון** - בית המשפט הנכבד מעולם לא הכריז על בטלותו של חוק יסוד, והיועצת המשפטית לממשלה מבקשת מבית המשפט לעשות זאת לראשונה; **והשני** - מצב שבו היועצת המשפטית לממשלה מבקשת מבית המשפט הנכבד להכריז על בטלותו של חוק הוא מאורע נדיר, ומצב שבו היועצת המשפטית לממשלה מבקשת מבית המשפט הנכבד להכריז על בטלותו של חוק יסוד הוא מאורע שמעולם לא אירע.
4. התקדימיות של עמדת היועצת המשפטית לממשלה מתעצמת נוכח הפער הקיים בין עמדתה הנוכחית לבין העמדה שהגישה בבג"ץ 8948/22 **שיינפלד נ' הכנסת** (ראו: סעיף 28 לפסק הדין מיום 18.1.23).
5. למותר לציין כי התגובה שהוגשה מטעם הכנסת לא יכולה הייתה להתייחס לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, שהייתה אמורה להיות מוגשת ביחד עמה. נוסף כי בפועל, עמדת היועצת המשפטית לממשלה הוגשה לאחר הגשת תגובת הכנסת המקדמית לעתירה. כך או כך, נוכח עמדת היועצת המשפטית לממשלה, הכנסת סבורה שיש מקום להגשת תגובה משלימה בכתב מטעמה, שתתייחס לטענות שנטענו בעמדה זו.
6. מאז הגשת עמדת היועצת המשפטית לממשלה ועד למועד הדיון נותר זמן קצר מאוד. על כן, ובשל רוחב היריעה של עמדת היועצת המשפטית לממשלה, ובהתחשב בעומס בלשכה המשפטית של הכנסת עקב תיקים חוקתיים נכבדים אחרים, לא היה סיפק בידי הייעוץ המשפטי לכנסת להכין תגובה מקדמית משלימה מתאימה עד למועד הדיון, ועל כן גם לא התבקשה רשות להגשת תגובה כזו.
7. לאור האמור, הייעוץ המשפטי לכנסת שקל מספר אפשרויות באשר לדרך הדיונית שניתן לנקוט בה.
- כך, נשקלה האפשרות לבקש לדחות את מועד הדיון; אולם עקב הזמן הרב שחלף מאז הגשת העתירות הוחלט שהדבר אינו ראוי.

כמו כן, נשקלה האפשרות להסכים לצו על-תנאי מסיבות דינויות בלבד, על אף שלעמדת הכנסת דין העתירה להידחות, וזאת כדי לאפשר הגשת כתב תשובה שיתייחס לכל השאלות הרלוונטיות. אפשרות זו נשקלה נוכח ההבנה שבעקבות עמדת היועצת המשפטית לממשלה מדובר ב"שאלה משפטית שראויה לבירור", ובית המשפט הנכבד קבע בעבר שיש מקום להוציא בעניינים כאלה צו על-תנאי מבלי שיהא בכך כדי להביע עמדה כלשהי לגופו של עניין (ראו: בג"ץ 4908/10 בר-און נ' הכנסת, פרוטוקול הדיון מיום 4.10.10). לבסוף הוחלט שיתרוונתיו של ההליך הדו-שלבי הנהוג בבית המשפט הנכבד מחייבים שלא לנקוט באפשרות חריגה זו.

8. בנסיבות שנוצרו, הכנסת מבקשת כי ככל שיעלו בדיון שאלות שאין להן מענה ראוי בתגובה המקדמית מטעם הכנסת, ובפרט שאלות הנוגעות לעמדת היועצת המשפטית לממשלה, יתאפשר לכנסת להגיש לאחר הדיון תגובה מקדמית משלימה בכתב בתוך תקופה ארוכה דיה, בהתחשב בתיקים החוקתיים האחרים שבטיפול הלשכה המשפטית בכנסת ובימי הפגרה הרבים החלים בתקופה הקרובה (פגרת הקיץ, תקופת החגים ופגרת סוכות).

9. הח"מ מודעים לכך שבקשה זו היא חריגה: בדרך כלל נערך דיון, ואם עולות בו שאלות שיש צורך בהגשת תגובה משלימה כתובה אליהן, מתבקש בית המשפט הנכבד בעת הדיון לאפשר הגשת תגובה כזו. אולם הסיטואציה שנוצרה – שבה משיב נכבד מגיש לאחר המועד להגשת התגובות לעתירה עמדה משמעותית שיש בה משום הצטרפות לעמדת העותרים, כך שלא מתאפשר למשיבים להגיב לעמדתו בתגובתם המקדמית – היא סיטואציה חריגה, החורגת מסדרי הדין הרגילים בבית המשפט הנכבד בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, ועל כן מוגשת בקשה חריגה זו עוד בטרם הדיון.

10. נוכח קוצר הזמן עד לדיון, וכיוון שהבקשה אינה פוגעת בזכויות הצדדים האחרים להליך, וניתן יהיה לקבל את תגובותיהם לבקשה במועד הדיון עצמו, לא התבקשה עמדת הצדדים לבקשה זו.

יום שלישי י"ד אב תשפ"ג (01/08/23)

יצחק ברט, עו"ד

ממונה (בפועל) על ייצוג הכנסת בערכאות

שגית אפיק, עו"ד

היועצת המשפטית לכנסת